"הַשַּׁרְח הַחַלַבִּי" לַתּוֹרָה

תרגום התורה לערבית-יהודית שבפי יהודי ארם-צובא (חלב)

ספר ויקרא

פרשת אמור

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)

תל-אביב תשס"ו - 2005

ג יִרְגְּמֻ֥הוּ בָאָֽבֶן׃ וַאֲנִ֞י אֶתֵּ֤ן אֶת־
פָּנַי֙ בָּאִ֣ישׁ הַה֔וּא וְהִכְרַתִּ֥י אֹת֖וֹ
מִקֶּ֣רֶב עַמּ֑וֹ כִּ֤י מִזַּרְעוֹ֙ נָתַ֣ן
לַמֹּ֔לֶךְ לְמַ֗עַן טַמֵּא֙ אֶת־מִקְדָּשִׁ֔י
ד וּלְחַלֵּ֖ל אֶת־שֵׁ֥ם קָדְשִֽׁי׃ וְאִ֨ם
הַעְלֵ֜ם יַעְלִ֨ימוּ֙ עַ֣ם הָאָ֔רֶץ אֶת־
עֵֽינֵיהֶם֙ מִן־הָאִ֣ישׁ הַה֔וּא בְּתִתּ֥וֹ
מִזַּרְע֖וֹ לַמֹּ֑לֶךְ לְבִלְתִּ֖י הָמִ֥ית
ה אֹתֽוֹ׃ וְשַׂמְתִּ֨י אֲנִ֧י אֶת־פָּנַ֛י
בָּאִ֥ישׁ הַה֖וּא וּבְמִשְׁפַּחְתּ֑וֹ
וְהִכְרַתִּ֨י אֹת֜וֹ וְאֵ֣ת ׀ כָּל־הַזֹּנִ֣ים
אַחֲרָ֗יו לִזְנ֛וֹת אַחֲרֵ֥י הַמֹּ֖לֶךְ
ו מִקֶּ֥רֶב עַמָּֽם׃ וְהַנֶּ֗פֶשׁ אֲשֶׁ֨ר
תִּפְנֶ֤ה אֶל־הָאֹבֹת֙ וְאֶל־
הַיִּדְּעֹנִ֔ים לִזְנֹ֖ת אַחֲרֵיהֶ֑ם וְנָתַתִּ֤י
אֶת־פָּנַי֙ בַּנֶּ֣פֶשׁ הַהִ֔וא וְהִכְרַתִּ֥י
ז אֹת֖וֹ מִקֶּ֥רֶב עַמּֽוֹ׃ וְהִ֨תְקַדִּשְׁתֶּ֔ם
שישי (שביעי) וִהְיִיתֶ֖ם קְדֹשִׁ֑ים כִּ֛י אֲנִ֥י יְהוָ֖ה
ח אֱלֹהֵיכֶֽם׃ וּשְׁמַרְתֶּם֙ אֶת־חֻקֹּתַ֔י
וַעֲשִׂיתֶ֖ם אֹתָ֑ם אֲנִ֥י יְהוָ֖ה
ט מְקַדִּשְׁכֶֽם׃ כִּי־אִ֣ישׁ אִ֗ישׁ אֲשֶׁ֨ר
יְקַלֵּ֧ל אֶת־אָבִ֛יו וְאֶת־אִמּ֖וֹ מ֣וֹת
יוּמָ֑ת אָבִ֧יו וְאִמּ֛וֹ קִלֵּ֖ל דָּמָ֥יו בּֽוֹ׃
י וְאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֤ר יִנְאַף֙ אֶת־אֵ֣שֶׁת
אִ֔ישׁ אֲשֶׁ֥ר יִנְאַ֖ף אֶת־אֵ֣שֶׁת
רֵעֵ֑הוּ מֽוֹת־יוּמַ֥ת הַנֹּאֵ֖ף
יא וְהַנֹּאָֽפֶת׃ וְאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֤ר יִשְׁכַּב֙
אֶת־אֵ֣שֶׁת אָבִ֔יו עֶרְוַ֥ת אָבִ֖יו
גִּלָּ֑ה מֽוֹת־יוּמְת֥וּ שְׁנֵיהֶ֖ם
יב דְּמֵיהֶ֥ם בָּֽם׃ וְאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֤ר יִשְׁכַּב֙
אֶת־כַּלָּת֔וֹ מ֥וֹת יוּמְת֖וּ שְׁנֵיהֶ֑ם
יג תֶּ֥בֶל עָשׂ֖וּ דְּמֵיהֶ֥ם בָּֽם׃ וְאִ֗ישׁ
אֲשֶׁ֨ר יִשְׁכַּ֣ב אֶת־זָכָר֮ מִשְׁכְּבֵ֣י
אִשָּׁה֒ תּוֹעֵבָ֥ה עָשׂ֖וּ שְׁנֵיהֶ֑ם מ֥וֹת
יד יוּמָ֖תוּ דְּמֵיהֶ֥ם בָּֽם׃ וְאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֨ר
יִקַּ֧ח אֶת־אִשָּׁ֛ה וְאֶת־אִמָּ֖הּ זִמָּ֣ה
הִ֑וא בָּאֵ֣שׁ יִשְׂרְפ֤וּ אֹתוֹ֙ וְאֶתְהֶ֔ן
וְלֹא־תִהְיֶ֥ה זִמָּ֖ה בְּתוֹכְכֶֽם׃
טו וְאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֨ר יִתֵּ֧ן שְׁכָבְתּ֛וֹ
בִּבְהֵמָ֖ה מ֣וֹת יוּמָ֑ת וְאֶת־
טז הַבְּהֵמָ֖ה תַּהֲרֹֽגוּ׃ וְאִשָּׁ֗ה אֲשֶׁ֨ר
תִּקְרַ֤ב אֶל־כָּל־בְּהֵמָה֙ לְרִבְעָ֣ה
אֹתָ֔הּ וְהָרַגְתָּ֥ אֶת־הָאִשָּׁ֖ה וְאֶת־
הַבְּהֵמָ֑ה מ֥וֹת יוּמָ֖תוּ דְּמֵיהֶ֥ם
יז בָּֽם׃ וְאִ֣ישׁ אֲשֶׁר־יִקַּ֣ח אֶת־
אֲחֹת֡וֹ בַּת־אָבִ֣יו א֣וֹ בַת־אִ֠מּוֹ
וְרָאָ֨ה אֶת־עֶרְוָתָ֜הּ וְהִֽיא־תִרְאֶ֤ה
אֶת־עֶרְוָתוֹ֙ חֶ֣סֶד ה֔וּא וְנִ֨כְרְת֔וּ
לְעֵינֵ֖י בְּנֵ֣י עַמָּ֑ם עֶרְוַ֧ת אֲחֹת֛וֹ
יח גִּלָּ֖ה עֲוֺנ֥וֹ יִשָּֽׂא׃ וְאִ֡ישׁ אֲשֶׁר־
יִשְׁכַּ֣ב אֶת־אִשָּׁה֩ דָּוָ֨ה וְגִלָּ֤ה
אֶת־עֶרְוָתָהּ֙ אֶת־מְקֹרָ֣הּ הֶֽעֱרָ֔ה
וְהִ֕וא גִּלְּתָ֖ה אֶת־מְק֣וֹר דָּמֶ֑יהָ
וְנִכְרְת֥וּ שְׁנֵיהֶ֖ם מִקֶּ֥רֶב עַמָּֽם׃
יט וְעֶרְוַ֨ת אֲח֤וֹת אִמְּךָ֙ וַאֲח֣וֹת
אָבִ֔יךָ לֹ֥א תְגַלֵּ֑ה כִּ֧י אֶת־שְׁאֵר֛וֹ
כ הֶעֱרָ֖ה עֲוֺנָ֥ם יִשָּֽׂאוּ׃ וְאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֤ר
יִשְׁכַּב֙ אֶת־דֹּ֣דָת֔וֹ עֶרְוַ֥ת דֹּד֖וֹ גִּלָּ֑ה
חֶטְאָ֥ם יִשָּׂ֖אוּ עֲרִירִ֥ים יָמֻֽתוּ׃
כא וְאִ֗ישׁ אֲשֶׁ֥ר יִקַּ֛ח אֶת־אֵ֥שֶׁת
אָחִ֖יו נִדָּ֣ה הִ֑וא עֶרְוַ֥ת אָחִ֛יו גִּלָּ֖ה
כב עֲרִירִ֥ים יִהְיֽוּ׃ וּשְׁמַרְתֶּ֤ם אֶת־
כָּל־חֻקֹּתַי֙ וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַ֔י
וַעֲשִׂיתֶ֖ם אֹתָ֑ם וְלֹֽא־תָקִ֤יא
אֶתְכֶם֙ הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֨ר אֲנִ֜י מֵבִ֥יא
שביעי כג אֶתְכֶ֛ם שָׁ֖מָּה לָשֶׁ֥בֶת בָּֽהּ׃ וְלֹ֤א
תֵֽלְכוּ֙ בְּחֻקֹּ֣ת הַגּ֔וֹי אֲשֶׁר־אֲנִ֥י
מְשַׁלֵּ֖חַ מִפְּנֵיכֶ֑ם כִּ֤י אֶת־כָּל־
כד אֵ֙לֶּה֙ עָשׂ֔וּ וָאָקֻ֖ץ בָּֽם׃ וָאֹמַ֣ר
לָכֶ֗ם אַתֶּם֮ תִּֽירְשׁ֣וּ אֶת־אַדְמָתָם֒
וַאֲנִ֞י אֶתְּנֶ֤נָּה לָכֶם֙ לָרֶ֣שֶׁת אֹתָ֔הּ
אֶ֛רֶץ זָבַ֥ת חָלָ֖ב וּדְבָ֑שׁ אֲנִי֙ יְהוָ֣ה
אֱלֹהֵיכֶ֔ם אֲשֶׁר־הִבְדַּ֥לְתִּי אֶתְכֶ֖ם
מפטיר כה מִן־הָעַמִּֽים׃ וְהִבְדַּלְתֶּ֞ם בֵּֽין־
הַבְּהֵמָ֤ה הַטְּהֹרָה֙ לַטְּמֵאָ֔ה
וּבֵין־הָע֥וֹף הַטָּמֵ֖א לַטָּהֹ֑ר וְלֹֽא־
תְשַׁקְּצ֨וּ אֶת־נַפְשֹֽׁתֵיכֶ֜ם
בַּבְּהֵמָ֣ה וּבָע֗וֹף וּבְכֹל֙ אֲשֶׁ֣ר
תִּרְמֹ֣שׂ הָֽאֲדָמָ֔ה אֲשֶׁר־הִבְדַּ֥לְתִּי
כו לָכֶ֖ם לְטַמֵּֽא׃ וִהְיִ֤יתֶם לִי֙
קְדֹשִׁ֔ים כִּ֥י קָד֖וֹשׁ אֲנִ֣י יְהוָ֑ה
וָאַבְדִּ֥ל אֶתְכֶ֛ם מִן־הָֽעַמִּ֖ים
כז לִהְי֥וֹת לִֽי׃ וְאִ֣ישׁ אֽוֹ־אִשָּׁ֗ה כִּֽי־
יִהְיֶ֨ה בָהֶ֥ם א֛וֹב א֥וֹ יִדְּעֹנִ֖י מ֣וֹת
יוּמָ֑תוּ בָּאֶ֛בֶן יִרְגְּמ֥וּ אֹתָ֖ם
דְּמֵיהֶ֥ם בָּֽם׃

אמר
כא א וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֶל־מֹשֶׁ֔ה אֱמֹ֥ר ס
אֶל־הַכֹּהֲנִ֖ים בְּנֵ֣י אַהֲרֹ֑ן וְאָמַרְתָּ֣
אֲלֵהֶ֔ם לְנֶ֥פֶשׁ לֹֽא־יִטַּמָּ֖א

אלנאר קתל יקתל קום גומאעית ישראיל ירגמו פיל חגאר:
3. **ואני** – ואנא אגעל אלא גצבי פי דאליך אלרגול ואקטע אלו מן מאבין קומו אין מנסלו עטא למעבוד אלנאר לאגל נגס אלא מקדסי וליבאדיל אלא איסים קדוסי: 4. **ואם** – ואנכאן כאפי יכפו קום גומעית ישראיל אלא עיונהון מן דאליך אלרגול פיגעלו מנסלו למעבוד אלנאר ליליס יקתלו אלו: 5. **ושמתי** – ואגעל אנא אלא גצבי פי דאליך אלרגול ופיטייפתו ואקטע אלו ואלא גמיע מנדגין ורא לינדגו ורא מעבוד אלנאר מן מאבין קומון: 6. **והנפש** – ואלנפס אלדי תילתיפית אלא אלאובות ואלא אלידעונים לינדיגו וראהון ואגעל אלא גצבי פי דאליך אלנפס ואקטע אלו מן מאבין קומו: 7. **והתקדשתם** – ותתקדסו ותכונו מקאדסין אין אנא אללה אלהכון: 8. **ושמרתם** – ותחפצו אלא רסומאתי ותצנעו ליהון אנא אללה מקדסכון: 9. **כי** – אין רגול רגול אלדי ישאתים אלא אבו ואלא אמו קתל יקתל אבו ואמו שתם מלזום אלקתל: 10. **ואיש** – ורגול אלדי יזני מע זוגית רגול אלדי יזני מע זוגית רפיקו קתל יקתל אלזאני ואלזאנייה: 11. **ואיש** – ורגול אלדי יטאגיע מע זוגית אבו סווית אבו כשף קתל יקתלו תננהון מלזומין אלקתל: 12. **ואיש** – ורגול אלדי יטאגיע מע כנתו קתל יקתלו תננהון תכרבוט צינעו מלזומין אלקתל: 13. **ואיש** – ורגול אלדי יטאגיע מע דכר מטגעית אמרה כריהא צינעו תנינהון קתל יקתלו מלזומין אלקתל: 14. **ואיש** – ורגול אלדי יאכוד אלא אמרה ואלא אימהא פחש היא פיל נאר יחרקו אלו ואלהון ולם תכון פחש פי מבינכון: 15. **ואיש** – ורגול אלדי יגעל טגעתו פיל בהימיה קתל יקתל ואלא אלבהימיה תקתלו: 16. **ואשה** – ואמרה אלדי תקרב אלא גמיע בהימיה ליתטגעהא ותקתול אלא אלאמרה ואלא אלבהימיה קתל יקתלו מלזומין אלקתל: 17. **ואיש** – ורגול אלדי יאכוד אל אכתו בינית אבו או בינית אמו וינצור אלא סוותהא והיא תנצור אלא סוותו נקץ הוא וינקטעו לחצרית בנין קומון סווית אכתו כשף דנבו יקבל: 18. **ואיש** – ורגול אלדי יטאגיע מע אמרה מוגועהא <!> ויכשיף אלא סוותהא אלא מנבעהא כשף והיא כשפית אלא מנבע דמומהא וינקטעו תננהון מן מאבין קומהון: 19. **וערות** – וסווית אכית אימך ואיכית אבוך לם תכשיף אין אלא קראייבו כשף דנבהון יקבלו: 20. **ואיש** – ורגול אלדי יטאגיע מע עמתו סווית עמו כשף כטתהון יקבאלו וחדין ימותו: 21. **ואיש** – ורגול אלדי יאכוד אלא זוגית אכו חידה היא סווית אכו כשף וחידין יכונו: 22. **ושמרתם** – ותחפצו אלא גמיע רסומאתי ואלא גמיע אחכאמי ותצנעו ליהון ולם תסתפריג ליכון אלארץ אלדי אנא מגיב ליכון תם ליתיגלסו פיהא: 23. **ולא** – ולם תמצו פי רסומאת אלשיעיב אלדי אנא באעית מן קדמכון אין אלא גמיע הדולי צינעו ותיגירית <וכריהת> פיהון: 24. **ואמר** – וקילית ליכון אנתו תוורתו אלא ארצהון ואנא אעטיהא ליכון לתוורתו ליהא ארץ נקט חליב ועסל אנא אללה אלהכון אלדי פרקת ליכון מן אלאומאם: 25. **והבדלתם** – ותפרקו בין בהימיה דכייה לנגסיה ובין טיר ניגיס לידיכי ולם תרגסו אלא נפסכון פיל בהימיה ופיל טיר ופי גמיע אלדי תדבי אלארץ אלדי פרקת ליכון ליניגיס: 26. **והייתם** – ותכונו לי מקדסין אין מקדס אנא אללה ופרקת ליכון מן אלאומם לתכונו לי: 27. **ואיש** – ורגול או אמרה אין יכון פיהון אוב או ידעוני קתל יקתלו פיל חגר ירגמו ליהון מלזומין אלקתל:

כא

1. **ויאמר** – וקאל אללה אלא מוסה קול אלא אלכדאם אמר
בנין אהרון ותקול אליהון לינפס לם יתנגס פי קומו:

לאליל. ד: למעבוד – לאליל. ג: ליל מעבוד או ליל צנאם אלנאר – שני התרגומים הנ״ל, וכן בהמשך. **עם הארץ** – עם קהל ישראל, כת״א (עמא בית ישראל). **כג**: קום אלארץ – תרגום מילולי. 3. **פני** – זעמי, וכן **בגד**, כת״א (רוגזי), וכרס״ג: גצבי, וכן להלן. 6. **אל האבת ואל הידענים** – ראה לעיל יט 31, ולהלן פסוק 27. 9. **דמיו בו** – חייב מיתה, וכן **ב**, כת״א (קטלא חיב). ג: מסתחיק אלקתל – חייב מיתה. ד: דמומו פי – תרגום מילולי. וכן בהמשך. 12. **תבל** – ראה לעיל יח 23. 17. **חסד** – פחיתות. **בגד**: עאר – קלון או חרפה, כת״א (קלנא). ורש״י העיר: לשון ארמי הוא, חרפה – חסודא. 20. **ערירים** – בודדים, וכן גד. **כ**: בלא אוולד – בלא ילדים, כת״א (בלא ולד). 23. **ואקץ** – תחילה תרגם "ותיגירית", וכן תרגם **כ**, כנראה בשינוי פונטי של **גד**: וצגרת, שמשמעה ואקוץ. בסוף השורה הוסיף מתרגמנו: וכריהית – ושנאתי, ומאסתי.

כא

1. **לנפש** – לנפש. **בגד**: עלא נפס מיית – על נפש מת, כת״א (על מית).

ב בְּעַמָּיו: כִּי אִם־לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב
אֵלָיו לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו וְלִבְנוֹ
ג וּלְבִתּוֹ וּלְאָחִיו: וְלַאֲחֹתוֹ
הַבְּתוּלָה הַקְּרוֹבָה אֵלָיו אֲשֶׁר
לֹא־הָיְתָה לְאִישׁ לָהּ יִטַּמָּא:
ד לֹא יִטַּמָּא בַּעַל בְּעַמָּיו לְהֵחַלּוֹ:
ה לֹא־יקרחה קָרְחָה בְּרֹאשָׁם
וּפְאַת זְקָנָם לֹא יְגַלֵּחוּ וּבִבְשָׂרָם
ו לֹא יִשְׂרְטוּ שָׂרָטֶת: קְדֹשִׁים
יִהְיוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא יְחַלְּלוּ שֵׁם
אֱלֹהֵיהֶם כִּי אֶת־אִשֵּׁי יְהוָה
לֶחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מַקְרִיבִם
*ז וְהָיוּ קֹדֶשׁ: אִשָּׁה זֹנָה וַחֲלָלָה
לֹא יִקָּחוּ וְאִשָּׁה גְּרוּשָׁה
מֵאִישָׁהּ לֹא יִקָּחוּ כִּי־קָדֹשׁ הוּא
ח לֵאלֹהָיו: וְקִדַּשְׁתּוֹ כִּי־אֶת־
לֶחֶם אֱלֹהֶיךָ הוּא מַקְרִיב קָדֹשׁ
יִהְיֶה־לָּךְ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה
ט מְקַדִּשְׁכֶם: וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי
תֵחֵל לִזְנוֹת אֶת־אָבִיהָ הִיא
מְחַלֶּלֶת בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף:
י וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו
אֲשֶׁר־יוּצַק עַל־רֹאשׁוֹ | שֶׁמֶן
הַמִּשְׁחָה וּמִלֵּא אֶת־יָדוֹ לִלְבֹּשׁ
אֶת־הַבְּגָדִים אֶת־רֹאשׁוֹ לֹא
יא יִפְרָע וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם: וְעַל
כָּל־נַפְשֹׁת מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו
יב וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא: וּמִן־
הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יְחַלֵּל
אֵת מִקְדַּשׁ אֱלֹהָיו כִּי נֵזֶר שֶׁמֶן

מִשְׁחַת אֱלֹהָיו עָלָיו אֲנִי יְהוָה:
*יג וְהוּא אִשָּׁה בִבְתוּלֶיהָ יִקָּח:
יד אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וַחֲלָלָה זֹנָה
אֶת־אֵלֶּה לֹא יִקָּח כִּי אִם־
בְּתוּלָה מֵעַמָּיו יִקַּח אִשָּׁה:
טו וְלֹא־יְחַלֵּל זַרְעוֹ בְּעַמָּיו כִּי
אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשׁוֹ:
שני טז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
יז לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר
אִישׁ מִזַּרְעֲךָ לְדֹרֹתָם אֲשֶׁר
יִהְיֶה בוֹ מוּם לֹא יִקְרַב לְהַקְרִיב
יח לֶחֶם אֱלֹהָיו: כִּי כָל־אִישׁ
אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם לֹא יִקְרָב אִישׁ
עִוֵּר אוֹ פִסֵּחַ אוֹ חָרֻם אוֹ
יט שָׂרוּעַ: אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה בוֹ
כ שֶׁבֶר רָגֶל אוֹ שֶׁבֶר יָד: אוֹ־גִבֵּן
אוֹ־דַק אוֹ תְּבַלֻּל בְּעֵינוֹ אוֹ גָרָב
כא אוֹ יַלֶּפֶת אוֹ מְרוֹחַ אָשֶׁךְ: כָּל־
אִישׁ אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם מִזֶּרַע אַהֲרֹן
הַכֹּהֵן לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב אֶת־
אִשֵּׁי יְהוָה מוּם בּוֹ אֵת לֶחֶם
כב אֱלֹהָיו לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב: לֶחֶם
אֱלֹהָיו מִקָּדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים
כג וּמִן־הַקֳּדָשִׁים יֹאכֵל: אַךְ אֶל־
הַפָּרֹכֶת לֹא יָבֹא וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ
לֹא יִגַּשׁ כִּי־מוּם בּוֹ וְלֹא יְחַלֵּל
אֶת־מִקְדָּשַׁי כִּי אֲנִי יְהוָה
כד מְקַדְּשָׁם: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־
אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְאֶל־כָּל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל:

נ
כב א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
ב דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְיִנָּזְרוּ
מִקָּדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא
יְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם
ג מַקְדִּשִׁים לִי אֲנִי יְהוָה: אֱמֹר
אֲלֵהֶם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּל־אִישׁ |
אֲשֶׁר־יִקְרַב מִכָּל־זַרְעֲכֶם אֶל־
הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְדִּישׁוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִלְּפָנַי
ד אֲנִי יְהוָה: אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע
אַהֲרֹן וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב
בַּקֳּדָשִׁים לֹא יֹאכַל עַד אֲשֶׁר
יִטְהָר וְהַנֹּגֵעַ בְּכָל־טְמֵא־נֶפֶשׁ
אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־תֵּצֵא מִמֶּנּוּ
ה שִׁכְבַת־זָרַע: אוֹ־אִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע
בְּכָל־שֶׁרֶץ אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ אוֹ
בְאָדָם אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ לְכֹל
ו טֻמְאָתוֹ: נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע־
בּוֹ וְטָמְאָה עַד־הָעָרֶב וְלֹא
יֹאכַל מִן־הַקֳּדָשִׁים כִּי אִם־
ז רָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם: וּבָא
הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר וְאַחַר יֹאכַל מִן־
ח הַקֳּדָשִׁים כִּי לַחְמוֹ הוּא: נְבֵלָה
וּטְרֵפָה לֹא יֹאכַל לְטָמְאָה־
ט בָהּ אֲנִי יְהוָה: וְשָׁמְרוּ אֶת־
מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא־יִשְׂאוּ עָלָיו
חֵטְא וּמֵתוּ בוֹ כִּי יְחַלְּלֻהוּ אֲנִי
י יְהוָה מְקַדְּשָׁם: וְכָל־זָר לֹא־

יִקְרְחוּ

2. **כי** – פלאכין לקראייבו אלקאריב אליה לאמו ולאבו ולא אבנו ולא בנתו ולא אכ֗ו: 3. **ולאחתו** – ולא אכ֗תו אלבכרייה אלקאריביה אליה אלדי לם כאנית לירג֗ול ליהא יתנג֗ס: 4. **לא** – לם יתנג֗ס כביר פי קומו ליבאדלו: 5. **לא** – לם ינתפו ניתפיה פי ראסהון וג֗אהית דקנהון לם יחלקו ופי לחמהון לם יכ֗משו כ֗מיש: 6. **קדשים** – מקאדסין יכונו לאלההון ולם יבדלו איסים אלההון אין אלא קוראבין אללה טועאם אלההון הימא מקרבין ויכונו קדוס: 7. **אשה** – אמרה זנייה ובדאלייה לם יאכ֗דו ואמרא מטלקה מן ג֗וזהא לם יאכ֗דו אין מקדאס הוא לאילאהו: 8. **וקדשתו** – ותקדסו אין אלא טועם אילהך הוא מקריב מקדאס יכון לך אין מקדאס אנא אללה מקדסכון: 9. **ובת** – ובינית רג֗ול כ֗אדים אין תתבדאל ליתזני אלא אבוהא היא מבדליה פי נאר תחתיריק: 10. **והכהן** – ואלכ֗אדים אלכביר מן אכ֗וותו אלדי ינסיכיב עלא ראסו זית אלמסחא ויכאמיל אלא ווג֗בו ליילביס אלא אלאתייאב אלא ראסו לם יראבי שחפיה ואתיאבו לם ימאזיק: 11. **ועל** – ועלא ג֗מיע אנפוס מאיית לם יג֗י לאבו ולאמו לם יתנג֗ס: 12. **ומן אלמקדאס** לם יכ֗רוג֗ ולם יבאדיל אלא מקדס אילהו אין תאג֗ זית מסחית אילאהו עליה אנא אללה: 13. **והוא** אמרא פי בכירותהא יאכ֗וד: 14. **אלמנה** – ארמאליה ומטלקא ומבדאליה זאנייה אלא הדולי לם יאכ֗וד פלאכין בכרייה מן קומו יאכ֗וד אמרה: 15. **ולא** – ולם יבאדיל נסלו פי קומו אין אנא אללה מקדסו: 16. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 17. **דבר** – כאלים אילא אהרן קאיילא רג֗ול מן נסלך לאג֗להון אלדי יכון פי עיב לם יקרב ליקריב טועם אילאהו: 18. **כי** – אין ג֗מיע רג֗ול אלדי פי עיב לם יקרב רג֗ול אעמיה או מכרסח או מפטוץ או זאייד: 19. **או** רג֗ול אלדי יכון פי כיסיר ריג֗יל או כיסיר יד: 20. **או** מחוג֗אב או נאעים או ביצ֗ה פי עינו או ג֗ראב או חזאזיה או ממעוס אלאחשה: 21. **כל** – ג֗מיע רג֗ול אלדי פי עיב מן נסל אהרון אלכ֗אדים לם יתקדס ליקריב אלא קוראבין אללה עיב פי אלא טועם אילאהו לם יתקדם ליקריב: 22. **לחם** – טועם אילאהו מן כ֗אץ אלאקדאס ומן אלאקדאס יאכול: 23. **אך** – פקט אלא אלפרדא לם יג֗י ואלא אלמדבח לם יתקדם אין עיב פי ולם יבאדיל אלא מקדסי אין אנא אללה מקדסהון: 24. **וידבר** – וכלם מוסה אלא אהרון ואלא בנינו ואלא ג֗מיע בנין ישראיל:

כב

1. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 2. **דבר** – כאלים אלא אהרון ואלא בנינו וינפירקו מן אקדס בנין ישראיל ולם יבאדלו אלא איסים קדוסי אלדי הימא מקדסין לי אנא אללה: 3. **אמר** – קול אליהון לאג֗יילכון ג֗מיע רג֗ול אלדי יקרב מן ג֗מיע נסלכון אלא אלאקדאס אלדי יקדסו בנין ישראיל קדאם אללה ונג֗סתו עליה ותנקיטיע דאליך נפס מן קידמי אנא אללה: 4. **איש** – רג֗ול רג֗ול מן נסל אהרון והוא מברוץ או נקט פיל אקדאס לם יאכול חיתא אלדי ידכא ואל בינדק פי ג֗מיע ניג֗יס נפס או רג֗ול אלדי תכ֗רוג֗ מינו טג֗עית נסל: 5. **או** רג֗ול אלדי ינדק פי ג֗מיע דביב אלדי יתנג֗ס לו או פיל אנסאן אלדי יתנג֗ס לו לג֗מיע נג֗סתו: 6. **נפש** – נפס אלדי תנדק פי ותתנג֗ס חיתא אלעישא ולם יאכול מן אלאקדאס פלאכין כ֗סאל לחמו פיל מא: 7. **ובא** – ותגיב אלשמס וידכא ובעד יאכול מן אלאקדאס אין טועאמו הוא: 8. **נבלה** – לאשיה ופטיסיה לם יאכול ליתנג֗ס פיהא אנא אללה: 9. **ושמרו** – ויחפצ֗ו אלא מחפצ֗תי ולם יקבלו עליה כ֗טא וימותו פי סבאבו אין יבאדלו אנא אללה מקדסהון: 10. **וכל** – וג֗מיע ג֗אריב לם יאכול קדוס סאכין כ֗אדים ויג֗יר לם יאכול

וראה לעיל יט 28. 4. **בעל בעמיו** – גדול בעמו, וכן **כד**. **ג**: כביר או אסתאד – גדול או אדון, כת״א (רבא). 6. **אשי** – קרבנות, וכן **כגד**, כת״א (קורבניא). 7. **וחללה** – וכן **כד**: ומבדאליה. **ג**: וַמְבַאדַלֶה, כתרגום רס״ג: ומבדולה – ומחוללת. וראה ת״א (ומחללא). וראה רש״י: וכן שנתחללה מן הכהונה על ידי ביאת אחד מן הפסולים לכהונה. 10. **והכהן** – ראה במבוא. 12. **שמן משחת אלהיו** – וכן **ב**. **ד**: זית כוברית אלאהו – שמן גדולת אלוהיו, כת״א (משח רבות אלהיה). 18. **עור** – סומא, וכן **בג**, כתרגום רס״ג: אעמי. **ד**: אעוור – עיוור בעין אחת. **פסח** – וכן **ב**. **גד**: אעראג֗ – נרדפים. **חרם** – פחוס. **גד**: אפטאץ – מי שאפו פחוס, וכולם כפירוש רש״י, בעקבות חז״ל: שחוטמו שקוע בין שתי העינים. וכן הוא בתרגום הארמי המיוחס ליונתן: ורום דלקי בחוטמיה, וראה פירוש רד״ק והערת המהדיר קמלהר 1970, עמ׳ רנא. **ב**: נאקיץ – חסר. בזיקה לשרוע, שתרגמו ״יתר״ **שרוע** – יתר, וכן **כגד**, כפירוש רש״י: שרוע – שאחת מאבריו גדולה מחברתה וכו׳. 20. **גבן** – וכן **כד**. **ג**: מחוג֗אב או אַחְדַב – נרדפים. **דק** – דקיק. **בגד**: נאעים – נרדפים. **תבלל** – לובן בעין, וכן **כד**. **ג**: בייאצ֗א או ג֗לאליה, כפירוש רש״י: דבר המבלבל את העין, כגון חוט לבן הנמשך מן הלבן ופוסק בסירה. וכרד״ק: לובן באישון העין, ונקרא תבלול, שהוא מבלבל שחרות האישון. **ילפת** – וכן **בגד**, וכולם כתרגום רס״ג: חזאז, שהוא: ״מין שחין יבש הנושר קלפות כשמגרדים אותו״. ראה קאפח 1984, עמ׳ קמא. רש״י: היא חזזית המצרית. ולמה נקראת ילפת? שמלפפת והולכת עד יום המיתה. והוא לח מהחוץ ויבש מבפנים. **מרוח אשך** – וכן **ד**. **ג**: ממעוס אלביץ֗ או ממעוס אלאחשא. **ג**: מפעוס אלאחשא – מעוך הביצים, וכולם כת״א וכפירוש רש״י: לפי התרגום, מריס פחדין, שפחדיו מרוססים, שביצים שלו כתותין.

יֹאכַל קֹדֶשׁ תּוֹשַׁב כֹּהֵן וְשָׂכִיר
יא לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ: וְכֹהֵן כִּי־יִקְנֶה
נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ
וִילִיד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ:
יב וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר
הִוא בִּתְרוּמַת הַקֳּדָשִׁים לֹא
יג תֹאכֵל: וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה
אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ
וְשָׁבָה אֶל־בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ
מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל וְכָל־זָר
יד לֹא־יֹאכַל בּוֹ: וְאִישׁ כִּי־יֹאכַל
קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְיָסַף חֲמִשִׁיתוֹ
עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת־הַקֹּדֶשׁ:
טו וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־קָדְשֵׁי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר־יָרִימוּ
טז לַיהוָה: וְהִשִּׂיאוּ אוֹתָם עֲוֹן
אַשְׁמָה בְּאָכְלָם אֶת־קָדְשֵׁיהֶם
כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם:

שלישי
יז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: ס
יח דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְאֶל
כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־
הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַקְרִיב
קָרְבָּנוֹ לְכָל־נִדְרֵיהֶם וּלְכָל־
נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה
יט לְעֹלָה: לִרְצֹנְכֶם תָּמִים זָכָר
כ בַּבָּקָר בַּכְּשָׂבִים וּבָעִזִּים: כֹּל
אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם לֹא תַקְרִיבוּ כִּי־
כא לֹא לְרָצוֹן יִהְיֶה לָכֶם: וְאִישׁ כִּי־
יַקְרִיב זֶבַח־שְׁלָמִים לַיהוָה
לְפַלֵּא־נֶדֶר אוֹ לִנְדָבָה בַּבָּקָר
אוֹ בַצֹּאן תָּמִים יִהְיֶה לְרָצוֹן
כב כָּל־מוּם לֹא יִהְיֶה־בּוֹ: עַוֶּרֶת אוֹ
שָׁבוּר אוֹ־חָרוּץ אוֹ־יַבֶּלֶת אוֹ
גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת לֹא־תַקְרִיבוּ אֵלֶּה
לַיהוָה וְאִשֶּׁה לֹא־תִתְּנוּ מֵהֶם
כג עַל־הַמִּזְבֵּחַ לַיהוָה: וְשׁוֹר וָשֶׂה
שָׂרוּעַ וְקָלוּט נְדָבָה תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ
כד וּלְנֵדֶר לֹא יֵרָצֶה: וּמָעוּךְ וְכָתוּת
וְנָתוּק וְכָרוּת לֹא תַקְרִיבוּ
לַיהוָה וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ:
כה וּמִיַּד בֶּן־נֵכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת־
לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל־אֵלֶּה כִּי
מָשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם בָּם לֹא
יֵרָצוּ לָכֶם:
כו וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
כז לֵּאמֹר: שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז כִּי
יִוָּלֵד וְהָיָה שִׁבְעַת יָמִים תַּחַת
אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה
יֵרָצֶה לְקָרְבַּן אִשֶּׁה לַיהוָה:
כח וְשׁוֹר אוֹ־שֶׂה אֹתוֹ וְאֶת־בְּנוֹ לֹא
כט תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד: וְכִי־תִזְבְּחוּ
זֶבַח־תּוֹדָה לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם
ל תִּזְבָּחוּ: בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָכֵל
לֹא־תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר
לא אֲנִי יְהוָה: וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֺתַי
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה:
לב וְלֹא תְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי
וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי
לג יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם: הַמּוֹצִיא
אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת
לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה:

רביעי
כג א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
ב דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־
תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ
ג אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדָי: שֵׁשֶׁת יָמִים
תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־
מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ שַׁבָּת הִוא
לַיהוָה בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם:

ד אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ
אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:
ה בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה
עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבָּיִם פֶּסַח
ו לַיהוָה: וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם
לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמַּצּוֹת לַיהוָה
שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ:
ז בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
ח לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה
לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:

ט וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: ס
י דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ

קדוס: 11. **וכהן** – וכ̇אדים אין ישתירי נפס משתרא פיצ̇תו הוא יאכול פי ומוולוד ביתו הימא יאכלו פי טועאמו: 12. **ובת** – ובינית כ̇אדים אין תכון לרג̇ול גאריב היא פי רפעית אלאקדאס לם תאכול: 13. **ובת** – ובינית כ̇אדים אין תכון ארמאליה ומטלקה ונסל ליס ליהא ותרג̇ע אלא בית אבוהא כי זגרהא מן טועם אבוהא תאכול וג̇מיע גאריב לם יאכול פי: 14. **ואיש** – ורג̇ול אין יאכול קדוס פיל גלטא ויזיד כ̇מסו עליה ויעטי לל כ̇אדים אלא אלקדוס: 15. **ולא** – ולם יבדלו אלא אקדס בנין ישראיל אלא אלדי ירפעו קדאם אללה: 16. **והשיאו** – ויקבלו ליהון דנב וכ̇טייה פי אכלהון אלא אקדסהון אין אנא אללה מקדסהון:

17. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 18. **דבר** – כאלים אלא אהרון ואלא בנינו ואילא ג̇מיע בנין ישראיל ותקול אליהון רג̇ול רג̇ול מן ג̇ומאעית ישראיל ומן אלגאריב פי ישראיל אלדי יקריב קרבנו לג̇מיע נדורתהון ולג̇מיע סכ̇ייתהון אלדי יקרבו קדאם אללה לסעידיה: 19. **לרצנכם** – לרצ̇כון כאמיל דכר פיל בקר פיל כ̇ווריף ופיל מאעיז: 20. **כל** – ג̇מיע אלדי פי עיב לם תקרבו אין לם לירצ̇ה יכון ליכון: 21. **ואיש** – ורג̇ול אין יקריב דבח אסלאיים קדאם אללה ליפריק נדיר או לסכ̇ייה פיל בקר או פיל גנאם כאמיל יכון לירצ̇ה ג̇מיע עיב לם יכון פי: 22. **עורת** – מעמי או מכסור או משרום או תלוליה או ג̇רב או חזאזיה לם תקרבו הדולי קדאם אללה וקורבן לם תג̇עלו מנהון עלא אלמדבח קדאם אללה: 23. **ושור** – ותור וכ̇רוף זאייד ונאקיס סכ̇ייה תצנע אלו ולינידיר לם ירתיצ̇י: 24. **ומעוך** – וממעוס ומדקוק ומקלוע ומקטוע לם תקרבו קדאם אללה ופי ארצ̇כון לם תצנעו: 25. **ומיד** – ומן יד איבין אג̇נבי לם תקרבו אלא טועם אלהכון מן ג̇מיע הדולי אין תלפהון פיהון עיב פיהון לם ירצ̇יצ̇ו ליכון: 26. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 27. **שור** – תור או כ̇רוף או מאעיז אין ינויליד ויכון סבע אייאם ורא אימו ומן יום אלתאמין וראיח ירתיצ̇י ליתקרב קורבן קדאם אללה: 28. **ושור** – ותורא או כ̇רופא אלו ואלא בנו לם תדבחו פי יום ואחיד: 29. **וכי** – ואין תדבחו דבח שכראן קדאם אללה לרצ̇כון תדבחו: 30. **ביום** – פי דאליך אליום יתאכל לם תפאצ̇לו מינו חיתא ציביח אנא אללה: 31. **ושמרתם** – ותחפצ̇ו אווצאייתי ותצנעו ליהון אנא אללה: 32. **ולא** – ולם תבדלו אלא איסים קדוסי ואתקדס פי וצט בנין ישראיל אנא אללה מקדסכון: 33. **המוציא** – אלמכ̇ריג̇ ליכון מן ארץ̇ מצר ליאסיר ליכון לל ראב אנא אללה:

כג

1. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 2. **דבר** – כאלים אלא בנין ישראיל ותקול אליהון אעייאד אללה אלדי תסאמו ליהון מסמא קדוס הדולי הימא אעייאדי: 3. **ששת** – סית אייאם תנציניע צנעא ופי יום אלסאביע סבת בטאליה מסמא קדוס ג̇מיע צנעא לם תצנעו בטאליה היא קדאם אללה פי ג̇מיע מג̇ליסכון:
4. **אלה** – הדולי אעיאד אללה מסמא קדוס אלדי תסאמו ליהון פי אעייאדהון: 5. **בחדש** – פי שהר אלאוולאני פי ארבתעשר לישהר בין גרובין פסח קדאם אללה: 6. **ובחמשה** – ופי כ̇מסתעשר לישהר הדא עיד ליפטיר קדאם אללה סבע אייאם פטיר תאכלו: 7. **ביום** – פי יום אלאוולאני מסמא קדוס יכון ליכון ג̇מיע צנעית אלכ̇דמייה לם תצנעו: 8. **והקרבתם** – ותקרבו קרבאן קדאם אללה סבע אייאם פי יום אלסאביע מסמא קדוס ג̇מיע צנעית כ̇דמיה לם תצנעו:

9. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 10. **דבר** – כאלים אלא בנין ישראיל ותקול אליהון אין תיג̇ו אלא

כב

10. **ושכיר** – ייג̇יר, וכן גד = **ב**: איג̇יר. 16. **והשיאו אותם** – ויקבלו עליהם, וכן **בד**. ג: ויהמלוהון או ויקבלו עליהון – וישאו אותם או ויקבלו עליהם, וכולם בעקבות ת״א (ויתקבלון עליהון). **עון אשמה** – עוון ואשמה. שתי המילים, הבאות בעברית בצורת סמיכות, באות בתרגום מקושרות, ולא כסמיכות נרדפים, כפי שתרגמו יתר התרגומים בערבית היהודית הסורית. **ב**: זמב כ̇טא. ד: דנב כ̇טא. על סמיכויות נרדפים ותרגומן כמקושרות בתרגומים הארמיים היהודיים, בתרגום הפשיטתא ובתרגום רס״ג, ראה אבישור 1977, עמ' 87–88. 18. **נדבותם** – סכ̇יתהון = **ב**: ציכ̇ייאתהון. ד: תבורעתהון. האחרון כרס״ג – תברעהון. וכן בהמשך. 22. **חרוץ** – סדוק. **בד**: מקטוע – גזור. ג: משרום או מקטוע, ושניהם כת״א (פסיק) וכפירוש רש״י: רים של עין שנסדק או שנפגם, וכן שפתו שנסדקה או נפגמה. 23. **שרוע וקלוט** – יתר וחסר, וכן **בגד**, כת״א (יתיר וחסיר). 24. **ומעוך** – וכן גד. **ב**: מפעום – לשניהם אותו מובן.

25. **משחתם** – השחתתם, וכן **בד**. ג: עדמהון או תלפהון – נרדפים. **ירצו** – ירצ̇יצ̇ו = **ב**: ירתצ̇ו. 27. **תחת אמו** – אחרי אמו, וכן **ב**, כת״א (בתר אמיה), ד: תחת אומו – מתחת לאמו. 28. **ושור או שה** – תרגם בלשון נקבה, וכן **ב**, כתרגום רס״ג, אך בהמשך תרגומנו בלשון זכר למילים אותו ואת בנו. **ב** המשיך בלשון נקבה: ליהא ולאבניהא. וכן גם ג, למילים אלה בלבד היה לו תרגום. לעומת זאת ד תרגם את כל הכתוב בלשון זכר, כבמקור.

כג

2. **מקראי קדש** – נקראים קודש, וכן **ב**. **גד**: אסמא קדוס – שמות קודש, וכן בהמשך. 7. **מלאכת עבדה** – תרגם כסמיכות נרדפים כבמקור העברי, וכן **ב**, וכן בפסוק 8. לעומת זאת תרגם ד בפסוקנו במילה אחת, צנעא, ובפסוק 8 בצורת תמורה בלא קישור, צנעא כ̇ידמיה, ולא כצורת סמיכות, כפי שתרגמו **אב**, ורק להלן 25 תרגם כסמיכות. רס״ג תרגם סמיכות זאת לא כסמיכות נרדפים אלא כסמיכות של שתי מילים לא נרדפות.

אֲלֵהֶם כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וּקְצַרְתֶּם
אֶת־קְצִירָהּ וַהֲבֵאתֶם אֶת־עֹמֶר
רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל־הַכֹּהֵן׃
יא וְהֵנִיף אֶת־הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה
לִרְצֹנְכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת יְנִיפֶנּוּ
יב הַכֹּהֵן׃ וַעֲשִׂיתֶם בְּיוֹם הֲנִיפְכֶם
אֶת־הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן־
יג שְׁנָתוֹ לְעֹלָה לַיהוָה׃ וּמִנְחָתוֹ
שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן אִשֶּׁה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ
יד וְנִסְכֹּה יַיִן רְבִיעִת הַהִין׃ וְלֶחֶם
וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד־
עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הֲבִיאֲכֶם
אֶת־קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃
טו וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמָּחֳרַת
הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת־
עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת
טז תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה׃ עַד מִמָּחֳרַת
הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ
חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה
יז חֲדָשָׁה לַיהוָה׃ מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם
תָּבִיאוּ | לֶחֶם תְּנוּפָה שְׁתַּיִם
שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת תִּהְיֶינָה
חָמֵץ תֵּאָפֶינָה בִּכּוּרִים לַיהוָה׃
יח וְהִקְרַבְתֶּם עַל־הַלֶּחֶם שִׁבְעַת
כְּבָשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה וּפַר
בֶּן־בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנָיִם יִהְיוּ
עֹלָה לַיהוָה וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם
אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃
יט וַעֲשִׂיתֶם שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
כ לְזֶבַח שְׁלָמִים׃ וְהֵנִיף הַכֹּהֵן |
אֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכֻּרִים תְּנוּפָה
לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁנֵי כְּבָשִׂים
קֹדֶשׁ יִהְיוּ לַיהוָה לַכֹּהֵן׃
כא וּקְרָאתֶם בְּעֶצֶם | הַיּוֹם הַזֶּה
מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ
חֻקַּת עוֹלָם בְּכָל־מוֹשְׁבֹתֵיכֶם
כב לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־
קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא־תְכַלֶּה פְּאַת
שָׂדְךָ בְּקֻצְרֶךָ וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא
תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם
אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

חמישי
כג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
כד דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זִכְרוֹן תְּרוּעָה
כה מִקְרָא־קֹדֶשׁ׃ כָּל־מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם
אִשֶּׁה לַיהוָה׃
כו וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
כז לֵּאמֹר׃ אַךְ בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפֻּרִים
הוּא מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה
לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם
כח וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְכָל־
מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בְּעֶצֶם הַיּוֹם
הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפֻּרִים הוּא לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
כט כִּי כָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא־תְעֻנֶּה
בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה
ל מֵעַמֶּיהָ׃ וְכָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה כָּל־מְלָאכָה בְּעֶצֶם
הַיּוֹם הַזֶּה וְהַאֲבַדְתִּי אֶת־
לא הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃ כָּל־
מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃
לב שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הוּא לָכֶם וְעִנִּיתֶם
אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ
בָּעֶרֶב מֵעֶרֶב עַד־עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ
שַׁבַּתְּכֶם׃

שישי
לג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
לד דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת
לה שִׁבְעַת יָמִים לַיהוָה׃ בַּיּוֹם
הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃
לו שִׁבְעַת יָמִים תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה
לַיהוָה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא־
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם
אִשֶּׁה לַיהוָה עֲצֶרֶת הִוא כָּל־
לז מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ אֵלֶּה
מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ
אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב

אלארץ׳ אלדי אנא עטי ליכון ותחצדו אלא חצידהא ותג׳יבו אלא אלג׳ימיר אוולת חצדכון אלא אלכ׳אדים: 11. **והניף** – ויחריך אלא אלג׳ימיר קדאם אללה לרצ׳כון מן תאני יום אלעיד יחרכו אלכ׳אדים: 12. **ועשיתם** – ותצנעו פי יום תחריככון אלא אלג׳ימיר כ׳רוף כאמיל איבין סנתו לסעידיה קדאם אללה: 13. **ומנחתו** – והדייתו תנין עשורא סמיד מלתותיה פיל זית קרבן קדאם אללה ינקיביל בירצ׳ה ומסג׳ו כ׳מר ריביע אלקיסיט: 14. **ולחם** – וטועם ומשווי ופריך לם תאכלו חיתא עצ׳מית אליום האדא חיתא מג׳יבכון אלא קרבן אלהכון רסמית דהר לאג׳יילכון פי ג׳מיע מג׳לסכון: 15. **וספרתם** – ותעידו ליכון מן תאני יום אלעיד מן יום מג׳יבכון אלא גימיר תחריכה (רפעה) סבע סבועאת כמלאת יכונו: 16. **עד** – חיתא מן תאני יום אלעיד סאביע תעידו כ׳מסין יום ותקרבו הדייה ג׳דידיה קדאם אללה: 17. **ממשבתיכם** – מן מג׳לסכון תג׳יבו טועם תחריכה רגיפין תנין עשורה סמיד יכונו כ׳אמיר ינכ׳יבזו סביק קדאם אללה: 18. **והקרבתם** – ותקרבו עלא אלטועאם סבע כ׳ווריף כמלין בנין סאניה וראתו פאלו בקר ואחיד וכבוש תנין יכונו סעידיה קדאם אללה והדיתהון ומסג׳הון קורבן ינקיביל בירצ׳ה קדאם אללה: 19. **ועשיתם** – ותצנעו עתות מאעיז ואחיד לדכוויה ותנין כ׳ווריף בנין סניה לדבח אלאסלאיים: 20. **והניף** – ויחריך אלכ׳אדים ליהון עלא טועם אלסאביק תחריכה (רפעה) קדאם אללה עלא תנין כ׳ווריף קדוס יכונו קדאם אללה לל כ׳אדים: 21. **וקראתם** – ותסאמו פי עצ׳מיית אליום האדא מסמא קדוס יכון ליכון ג׳מיע צנעית אלכ׳דמיה לם תצנעו רסמית דהר פי ג׳מיע מג׳לסכון לאג׳יילכון: 22. **ובקצרכם** – ופי חצידכון אלא חציד ארצ׳כון לם תכאמיל ג׳אהית חקלתך פי חצידך ולקטית חצידך לם תלקיט לל פקיר ולל גאריב תתרוך ליהון אנא אללה אלהכון:

23. **וידבר** – וכלם אללה אילא מוסה קאיילא: 24. **דבר** – כאלים אלא בנין ישראיל קאיילא פי שהר סאביע פי ואחיד לישהר יכון ליכון בטאליה דכראן תג׳לבא מסמא קדוס: 25. **כל** – ג׳מיע צנעית כ׳דמיה לם תצנעו ותקרבו קרבאן קדאם אללה: 26. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 27. **אך** – פקט פי עשרה לישהר סאביע האדא יום גפראן הוא מסמא קדוס יכון ליכון ותסוומו אלא נפסכון ותקרבו קרבאן קדאם אללה: 28. **וכל** – וג׳מיע צנעא לם תצנעו פי עצ׳מיית אליום האדא אין יום גפראן הוא ליגפיר עליכון קדאם אללה אלהכון: 29. **כי** – אין ג׳מיע נפס אלדי לם תצום פי עצ׳מיית אליום האדא ותנקיטיע מן קומהא: 30. **וכל** – וג׳מיע נפס אלדי תצנע ג׳מיע צנעא פי עצ׳מיית אליום האדא ואהליך אלא דאליך נפס מן מאבין קומהא: 31. **כל** – ג׳מיע צנעא לם תצנעו רסמית דהר לאג׳יילכון פי ג׳מיע מג׳לסכון: 32. **שבת** – סבת בטאליה הוא ליכון ותסוומו אלא נפסכון פי תסעה לישהר פיל עישא מן אלעישא חיתא אלעישא תבטלו אבטלתכון:

33. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 34. **דבר** – כאלים אלא בנין ישראיל קאיילא פי כ׳מסתעשר יום לשהר אלסאביע האדא עיד מצ׳אלת סבע אייאם קדאם אללה: 35. **ביום** – פי יום אלאוולאני מסמא קדוס ג׳מיע צנעית כ׳דמיה לם תצנעו: 36. **שבעת** – סבע איאם תקרבו קורבן קדאם אללה פי יום אלתאמין מסמא קדוס יכון ליכון ותקרבו קרבן קדאם אללה ג׳מעייה היא ג׳מיע צנעית כ׳דמיה לם תצנעו: 37. **אלה** – הדולי אעייאד אללה אלדי תסאמו ליהון מסמא קדוס ליקריב קורבן קדאם אללה סעידיה

צנאעה מכסב – מלאכה שתפיקו ממנה רווח. וראה קאפח 1984, עמ׳ קמג. על סמיכויות הנרדפים ותרגומיהן, ראה אבישור 1977. 10. **עמר** – וכן **כד**, כתרגום רס״ג: גמר, שהוא שם מידה. ג: כום – ערמה. 14. **ולחם** – וכן **כד**. ג: וכ׳ובז, כתרגום רס״ג: וכ׳ובזא. **וקלי** – וצלוי בלהבת אש, כדרך שצולים את השיבולים בגרעיניהן במזרח עד היום. **וכרמל** – וכן **כד**, כפי שתרגם רס״ג: ופריכא, והן שיבולים שממוללים אותן בידיים כדי להפריד את הגרעינים מן המוץ. וכן תרגם רס״ג את ״אביב״ (ויקרא ב 14). ג: לאיין – רך, וראה רד״ק. 15. **התנופה** – תחילה תרגם תחריכה, וכן **כד**, כתרגום רס״ג, אלתחריך, ולאחר מכן כתב מעל השורה: רפעה – הרמה. 16. **ממחרת השבת** – מן היום השני של החג, וכן **כגד**, כפירוש רש״י: ממחרת יום טוב, כהלכה היהודית, ובניגוד לפירוש הקראים. 17. **שתים** – שתי כיכרות, וכן ג, כת״א (תרתין גריצן). **בכורים** – מוקדמים. **ב**: אבכאייר. ד: בכור. וכן להלן. 19. **שעיר** – עתות = **כד**: עתוד. 21. **וקראתם** – ותקראו בשם, וכן ד. **ב**: ותנאדו – ותקראו. 27. **ועניתם** – ותסוומו = **ב**: ותצוומו – ותצומו, כפירוש רש״י. וראה לעיל. ד: ותעדבו – ותענו, וכן בפסוק 29. 34. **חג הסכות** – וכן **ב**: עיד אלמצ׳ל, וכן ג. ד: חג׳ אלמצ׳ל, כתרגום רס״ג: חג׳ אלמטל. ונקט לשון רבים, מצ׳לאת, להתאימו לריבוי

אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה וּמִנְחָה זֶבַח
לח וּנְסָכִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ: מִלְּבַד
שַׁבְּתֹת יְהוָה וּמִלְּבַד מַתְּנוֹתֵיכֶם
וּמִלְּבַד כָּל־נִדְרֵיכֶם וּמִלְּבַד כָּל־
נִדְבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה:
לט אַךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי בְּאָסְפְּכֶם אֶת־תְּבוּאַת
הָאָרֶץ תָּחֹגּוּ אֶת־חַג־יְהוָה
שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
שַׁבָּתוֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן:
מ וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף
עֵץ־עָבֹת וְעַרְבֵי־נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת
מא יָמִים: וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ חַג לַיהוָה
שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
מב תָּחֹגּוּ אֹתוֹ: בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ
שִׁבְעַת יָמִים כָּל־הָאֶזְרָח
מג בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת: לְמַעַן
יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַסֻּכּוֹת
הוֹשַׁבְתִּי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם
מד אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַיְדַבֵּר
מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל:

שביעי
כד א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: ס
ב צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ
שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר
ג לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד: מִחוּץ
לְפָרֹכֶת הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד
יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אַהֲרֹן מֵעֶרֶב עַד־
בֹּקֶר לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד חֻקַּת
ד עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: עַל הַמְּנֹרָה
הַטְּהֹרָה יַעֲרֹךְ אֶת־הַנֵּרוֹת לִפְנֵי
יְהוָה תָּמִיד:

ה וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַלּוֹת שְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת:
ו וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרָכוֹת
שֵׁשׁ הַמַּעֲרָכֶת עַל הַשֻּׁלְחָן
ז הַטָּהֹר לִפְנֵי יְהוָה: וְנָתַתָּ עַל־
הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה זַכָּה וְהָיְתָה
לַלֶּחֶם לְאַזְכָּרָה אִשֶּׁה לַיהוָה:
ח בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
יַעַרְכֶנּוּ לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד מֵאֵת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
ט וְהָיְתָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וַאֲכָלֻהוּ
בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים
הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי יְהוָה חָק־עוֹלָם:
י וַיֵּצֵא בֶּן־אִשָּׁה יִשְׂרְאֵלִית
וְהוּא בֶּן־אִישׁ מִצְרִי בְּתוֹךְ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּנָּצוּ בַּמַּחֲנֶה בֶּן
הַיִּשְׂרְאֵלִית וְאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי:
יא וַיִּקֹּב בֶּן־הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרְאֵלִית
אֶת־הַשֵּׁם וַיְקַלֵּל וַיָּבִיאוּ אֹתוֹ
אֶל־מֹשֶׁה וְשֵׁם אִמּוֹ שְׁלֹמִית
יב בַּת־דִּבְרִי לְמַטֵּה־דָן: וַיַּנִּיחֻהוּ
בַּמִּשְׁמָר לִפְרֹשׁ לָהֶם עַל־פִּי
יְהוָה:

יג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
יד הוֹצֵא אֶת־הַמְקַלֵּל אֶל־מִחוּץ
לַמַּחֲנֶה וְסָמְכוּ כָל־הַשֹּׁמְעִים
אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁוֹ וְרָגְמוּ
טו אֹתוֹ כָּל־הָעֵדָה: וְאֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ
כִּי־יְקַלֵּל אֱלֹהָיו וְנָשָׂא חֶטְאוֹ:
טז וְנֹקֵב שֵׁם־יְהוָה מוֹת יוּמָת
רָגוֹם יִרְגְּמוּ־בוֹ כָּל־הָעֵדָה כַּגֵּר
כָּאֶזְרָח בְּנָקְבוֹ־שֵׁם יוּמָת:
יז וְאִישׁ כִּי יַכֶּה כָּל־נֶפֶשׁ אָדָם
יח מוֹת יוּמָת: וּמַכֵּה נֶפֶשׁ־בְּהֵמָה
יט יְשַׁלְּמֶנָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ: וְאִישׁ
כִּי־יִתֵּן מוּם בַּעֲמִיתוֹ כַּאֲשֶׁר
כ עָשָׂה כֵּן יֵעָשֶׂה לּוֹ: שֶׁבֶר תַּחַת
שֶׁבֶר עַיִן תַּחַת עַיִן שֵׁן תַּחַת שֵׁן
כַּאֲשֶׁר יִתֵּן מוּם בָּאָדָם כֵּן יִנָּתֶן
מפטיר
כא בּוֹ: וּמַכֵּה בְהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה
כב וּמַכֵּה אָדָם יוּמָת: מִשְׁפַּט אֶחָד
יִהְיֶה לָכֶם כַּגֵּר כָּאֶזְרָח יִהְיֶה
כג כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַיְדַבֵּר
מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיּוֹצִיאוּ
אֶת־הַמְקַלֵּל אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ אָבֶן וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל
עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
מֹשֶׁה:

נ

והדייה דבח ואמסייג אמר יום פי יומו: 38. **מלבד** – מן גיר בטאלת אללה ומנגיר עטאייתכון ומנגיר גׄמיע נדורתכון ומן גיר גׄמיע סכׄייתכון אלדי תגׄעלו קדאם אללה: 39. **אך** – פקט פי כׄמסתעשר יום לשהר סאביע פיתגׄמעכון אלא מגאלית אלארץׄ תעאיידו אלא עיד קדאם אללה סבע אייאם פי יום אלאוולאני בטאליה ופי יום אלתאמין בטאליה: 40. **ולקחתם** – ותאכׄדו ליכון פי יום אלאוולאני תמר סגׄר מפתיכׄיר ‹קליב נכׄל› וגׄיצין סגׄר אס מצׄפור וספסף וואדי ותפרחו קדאם אללה אלהכון סבע אייאם: 41. **וחגתם** – ותעאיידו אלו עיד קדאם אללה סבע אייאם פיל סאניה רסמית דהר לאגׄיילכון פי שהר סאביע תעאיידו אלו: 42. **בסכת** – פיל מצׄאלת תגׄלסו סבע אייאם גׄמיע מאלך פי ישראיל יגׄלסו פיל מצׄאלת: 43. **למען** – לאגׄל יערפו אגׄיילכון אין פיל מצׄאלת גׄלסת אלא בנין ישראיל פי כׄרוגׄי ליהון מן ארץׄ מצר אנא אללה אלהכון: 44. **וידבר** – וכלם מוסה אלא סאפית אעייאד אללה אלא בנין ישראיל:

כד

1. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 2. **צו** – וואצי אלא בנין ישראיל ויאכׄדו אליך זית זתון ראייק מדקוק ליצׄוו לישעלו סיריגׄ דאיימן: 3. **מחוץ** – מן ברא לפארדית אלשהאדיה פי כׄימית מיעאד יציף אלו אהרון מן אלעישא חיתא ציביח קדאם אללה דאיימן רסמית דהר לאגׄיילכון: 4. **על** – עלא מנארה דכייה יציף אלא סיריגׄ קדאם אללה דאימאן:

5. **ולקחת** – ותאכׄוד סמיד ותכׄביז ליהא תנעשר בראזיק תנין עשורה יכון ברזקא ואחדיה: 6. **ושמת** – ותגׄעל ליהון תנתין צפאת סתיה צאפיה עלא סיפרא דכייה קדאם אללה: 7. **ונתת** – ותגׄעל עלא צאפיה לבאניה ראייקה ותכון ליטועאם לבכׄורהא קרבן קדאם אללה: 8. **ביום** – פי יום אלסבת פי יום אלסבת יציפו קדאם אללה דאיימאן מן ענד בנין ישראיל אחד אלדהר: 9. **והיתה** – ותכון לאהרון ולבנינו ויאכלו פי מכאן מקדאס אין כׄאץׄ אלאקדאס הוא לו מן קוראבין אללה ריסים דהר: 10. **וייצא** – וכׄרגׄ איבין אמרה בינית ישראיל והוא איבין רגׄאל מצרי פי וצט בנין ישראיל ותכׄצמו פיל מחאט איבין אמרה בינית ישראיל ורגׄול איבין ישראיל: 11. **ויקב** – ופסר איבין אמרה בינית ישראיל אלא אלאיסים ושתם וגׄאבו אלו אלא מוסה ואיסים אמו שלמית בינית דברי לסיביט דן: 12. **ויניחהו** – וחאטו פיל חבס ליתפסר ליהון עלא קול אללה:

13. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 14. **הוצא** – כׄריגׄ אלא אלמשאתים אלא מן ברא לימחט ויסנדו גׄמיע סמעין אלא ידיהון עלא ראסו וירגׄמו אלו גׄמיע גׄומעה: 15. **ואל** – ואילא בנין ישראיל תכלים קאיילא רגׄול רגׄול אין ישאתים אילהו ויקבל כׄטיתו: 16. **ונקב** – ואלביפסיר איסים אללה קתל יקתל רגׄם ירגׄמו פי גׄמיע אלגׄומעה כיל גאריב כיל מאלך פי תפסירו איסים יקתל: 17. **ואיש** – ורגׄול אין יצׄרוב גׄמיע נפס אנסאן קתל יקתל: 18. **ומכה** – וצׄאריב נפס בהימיה יוופיהא נפס תמן נפס: 19. **ואיש** – ורגׄול אין יגׄעל עיב פי רפיקו כאלדי ציניע כידא ינציניע לו: 20. **שבר** – כיסיר תמן כיסיר עין תמן עין סין תמן סין כאלדי יגׄעל עיב פיל אנסאן כידא ינגׄיעיל פי: 21. **ומכה** – וצׄאריב בהימיה יוופיהא וצׄאריב אנסאן יקתל: 22. **משפט** – חיכים ואחיד יכון ליכון כיל גאריב כיל מאלך יכון אין אנא אללה אלהכון: 23. **וידבר** – וכלם מוסה אלא בנין ישראיל ואכׄרגׄו אלא אלמשאתים אלא מן ברא לימחאט ורגׄמו אלו חגׄר ובנין ישראיל צינעו כאלדי ווצא אללה אלא מוסה:

העברי סוכות. 38. **שבתת** – שביתות (ממלאכה). **כד**: סבות – שבתות. 40. **פרי עץ הדר** – פרי עץ מובחר, נהדר – תרגום מילולי, וכן **כגד**. התרגומים החלביים לא נקטו לשון אתרוג, כת״א (אתרוגין), ולא כתרגום רס״ג: מן תׄמר שגׄר אלאתרגׄ – מפרי עץ האתרוג. התרגום הארמי לתורה המיוחס ליונתן השתמש בשני תרגומים: פירי אילן משבח תרוגין. והתרגומים החלביים השתמשו בתרגום ראשון. על ״פרי עץ הדר״, תרגומיו ופירושיו, ראה אבישור 1989א, עמ׳ 135–139. **כפת תמרים** – ליבת עץ התמר, וכן **כגד**, כתרגום רס״ג: ומן לב אלנכׄל. **וענף עץ עבת** – וענף עץ הדס קלוע, וכן **כ**, כתרגום רס״ג: ומן אגצאן עוד אלאס עלי צנעה אלצׄפר, כפירוש רש״י: שענפיו קלועים כעבותות וכחבלים, וזהו הדס העשוי כמין קליעה. **גד**: וגוצון סגׄאר מתלאת – וענפי עץ משולש, קלוע. 44. **את מעדי ה׳** – את סדר מועדי ה׳, כת״א (ית סדר מועדיא דה׳).

כד

2. **נר** – מנורות, וכן **ג**. **כ**: צׄוו – אור. **ד**: אצׄוויה – אורות. 7. **לאזכרה** – לקטורתה. וכן **כג**: ליל בכׄור. **ד**: ליבכׄור או לדוכראן – לקטורת או לזיכרון. 10. **אשה ישראלית** – בת ישראל, וכן **כ**, כת״א. **ד**: אליהודייה – היהודייה. וכן בהמשך. 11. **ויקב** – ופירש – נקב בשם ה׳, וכן **כד**, כת״א (ופריש), וכפירוש רש״י: כתרגומו ופריש (סנהדרין סז), שנקב שם המיוחד וגדף, והוא שם המפורש ששמע מסיני. **ג**: וַסַּב – וקילל, כתרגום רס״ג: וסבּ. 17. **יכה** – **כד**: יקתול – נרדפים, וכן בהמשך. 18. **תחת** – במחיר, וכן **כ**. **ד**: עוואץׄ. **ג**: עוואץׄ תַמַן.

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)

תל-אביב תשס"ו - 2005